

Il project Puntpazi sveglia emeziuns e colligia generaziuns.

Il gentar communabel gaudan tuts. Per esser in bien exempel als affons maglian era ils attempai che maglian schiglioc strusch enzatgei ora tut.

FOTOS S. ROTHMUND

«Affons han in'energia tut speciala»

Puntpazi – in project ch'arva horizonts e sveglia emeziuns sur generaziuns

DA SUSI ROTHMUND/FMR

■ Uonn han la Canorta Lumpazi ed il Center da sanadad Puntreis a Mustér lantschau il project Puntpazi, in project da gronda valur per la communitad. Gruppas d'affons dalla canorta visetan gruppas d'attempai ella casa Puntreis – a moda ludica vegn fatg punts denter generaziuns. «Tgei herzig», di ina tatta mirond sils affonets che termaglian entuorn la gronda meisa ella stanza da sentupada dalla partizium per persunas dementas dil Center da sanadad Puntreis. Ella e sis ulteriusas persunas cun demenza fan termagls culs affons. Gronds e pigns fan cun sablun chinetic castials, pettas e fuormas da tuttas sorts. Tuts han in surrir content en fatscha, gaudan la cumpignia e discuoran enzacons plaid. Sche la «tatta» damonda per la siatavla ga cons onns ch'ei han ni co ei han num fan ils affons eglis gronds, rispundan denton cun tutta pazienza. Lur mussadras han numnadamein declarau ad els che las persunas dementas emblidien bia e damondien savens il medem. «Quei tonscha sco informaziun pils affons da dus tochen quater onns», declara Lisa Giorgio, la menadra dalla Canorta Lumpazi.

«Ei quei vos affons?», vul ina dunna saver dalla schurnalista ed entscheiva a raquintar dils agens affons e biadis. Ils

Nicole Candinas – la menadra dalla partizium per persunas cun demenza ella casa Puntreis – ha priu cun ella siu pop e quel salvass la «tatta» il pli bugen.

mauns rubigliai caveglian il sablun dil buobet dasperas ed il surrir en fatscha d'omisidus tradescha ch'els ein cuntents. «Tuts san esser sco els ein, culs affons han nos attempai il sentiment da vegnir duvrai e da pertgirar ils pigns», di Nicole Candinas, la menadra dalla partizium per persunas cun demenza. Ei emblidien il mintgadi e fetschien termagls culs affons. Da miezdi gentan affons ed attempai comunablamein. Sco Candinas ha constatau vulan ils attempai ir ordavon

cul bien exempel ed era tals che maglian schiglioc pauc ni nuot maglien flot culs affons. Termaglier culs affons hagi in effect ordvart positiv e l'activitad era buna per la motorica fina, l'activaziun succeda senza ch'els attempai percorschan. «Nos cussadents selegran fetg sils affons. Las sentupadas sveglian emeziuns ed era sch'ei san buca pli tut la sera resta in bien sentiment en memoria», puntuescha la mamma giuvna ch'ha era priu siu pop da prest otg meins alla sentupada. Ina «tat-

ta» vid il rollatur ei tut inamurada el pignet e di a sia mumma: «Sche ti has lu avunda sas schon dar el a mi, jeu mirel schon!»

Famiglia e lavur

La canorta retila gia dapi entgin temps il personal da Puntreis schar pertgirar lur affons ella canorta. «Sil sectur dalla tgira eis ei buca sempel d'anflar personal. Perquei sustenin nus nies personal, els duein saver cumbinar famiglia e lavur», declara Diego Deplazes, il menader dil Center da sanadad Puntreis. Quei ch'il marcau da Cuera fetschi actualmeins sin via politica hagen ei priu sezs enta maun. Per Deplazes eis ei caussa dallas fatschentas da possibilizar famiglia e lavur e perquei vegnan ils emploiai che laian pertgirar lur affons ella Canorta Lumpazi era susteni finanziamein. Tenor Giorgio san ils affons vegnir tenor basegns, ils da scola per exempel era mo sur miezdi, suenter scola ni duront las vacanzas. Quei ei in grond levgiament per las mummis giuvnas che vulan luvrar vinavon.

In bi mirar

Entras la collaboraziun ein Deplazes e Giorgio adina puspei en discurs. Comunablamein han ei sviluppu e lantschau l'entschatta dil 2020 il project

Puntpazi. Il schaner han enzacontas sentupadas giu liug, mo damai che certs affons havevan la virola selvadia ei vegniu fatg ina pausa per buca periclitar ils attempai. Ussa san las visetas cuntinuar e quei ei mintgamai in plascher per tuts cumpigliai. Profitar dallas visetas ella casa d'attempai san era ils affons. Fertion che las persunas dementas survegnan visetas dils pli pigns vegnan ils affons dalla canorta empau pli gronds il venderdis ella casa Puntreis e visetan ils attempai ella cafeteria. Leu dattan ei giugs ensemen, maglian marena e gaudan la cumpignia.

Tenor Giorgio vivan las generaziuns strusch pli ensemen in ina casa e perquei eis ei impurtont da promover talas sentupadas. Ina finamira da Puntpazi ei perquei era d'evitar retenientschas enviars persunas attempadas. Sco l'educatura d'affons declara ei quei ch'in affon empen d'enconuscher sco «normal» ella vegliadetgna da dus entochen quater onns per adina «normal» per el. Cun mussar che la casa d'attempai ei nuot ch'ins sto temer sappien ins forsa perfin prevegnir in ton alla munconza da personal.

Igl ei pia ina situaziun da win win: «Affons han in'energia tut speciala, nua ch'ina gruppa d'affons entra semida l'entira energia e quei sentan era persunas attempadas e dementas», selegra Giorgio.

reclama

Fielmann: Lieber besser aussehen als viel bezahlen.

Fielmann bietet die ganze Welt der Brillenmode – zum garantiert günstigsten Preis. Darauf gewähren wir die Geld-zurück-Garantie: Sehen Sie das gleiche Produkt noch 6 Wochen nach Kauf anderswo günstiger, nimmt Fielmann die Ware zurück und erstattet den Kaufpreis.

Brille in Ihrer Stärke

Metall oder Kunststoff, Einstärkengläser, 3 Jahre Garantie.

CHF 47.50

Sonnenbrille in Ihrer Stärke

Metall oder Kunststoff, Einstärkengläser, 3 Jahre Garantie.

CHF 57.50

fielmann.ch

fielmann

Brille: Fielmann. Internationale Brillenmode in Riesenauswahl zum garantiert günstigsten Preis. Mehr als 700x in Europa. 40x in der Schweiz. Auch in Ihrer Nähe: **Buchs**, Bahnhofstr. 39, Tel.: 081 750 52 52; **Chur**, Quaderstr. 11, Tel.: 081 257 07 80; **Rapperswil**, Untere Bahnhofstr. 11, Tel.: 055 220 13 60. **fielmann.ch**